

Dopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani, Gradišče št. 17/1.Številka pri
čekovnem uradu v Ljubljani 11.953.

Štev. telefona 552.

Trgovski List

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SRS:

letna	K 180.—
za pol leta	» 95.—
za četrt leta	» 50.—
mesečno	» 20.—

Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 9. aprila 1921.

ŠTEV. 29.

P. n. naročnikom!

Da bi »Trgovski List« zadostil vsem potrebam trgovine, industrije, obrti in gospodarstva ter pridobil na svoji aktualnosti, je začel izhajati s 1. aprilom t. l. trikrat tedensko. Četudi obremenjuje trikratna izdaja upravo z ogromnimi stroški, se je cena lista za celo leto zvišala le za 30 K, to pa zato, da ostane naš list med strokovnimi listi še vedno najcenejši.

Poština v inozemstvo zviša radi podvojenja poštnih pristojbin na prvi strani navedeno naročnino mesečno za K 10.

Upravišтво prosi vse p. n. naročnike, ki so že plačali naročnino, da nam blagovolijo vpslati v najkrajšem času navedeno razliko K 30, naročnike v inozemstvu pa, da nam poleg tega zneska nakažejo še poštnino za čas od 1. januarja do 31. marca K 10 40, za naprej pa po K 10 mesečno. Istočasno prosi uprava še enkrat vse one naročnike, ki še niso plačali naročnine, da store to zanesljivo do 20 t. m. V to svrhu prilagamo današnji številki položnice, katerih naj se poslužijo vsi naši čitatelji. Pri odpošiljanju denarja naj se blagovolijo pripomniti, zakaj da se je znesek odposlal, da ne bo nepotrebne korespondence ali neljubih pism. Oglas, naročnina od do, poština itd. zadostuje.

V slučaju, da kdo od gg. naročnikov ne dobi redno odposlanega lista, prosi uprava, da dotičnik takoj na znani in navede številko, katera je izostala, da jo takoj nadomestimo. Za reklamacije se ne plača poštnine, če je napisana po sledečem vzorcu:

1/2 pole papirja prva stran:
Uprava »Trgovskega Lista« Ljubljana, Gradišče 17/1. — Druga stran: Št. . . »Trgovskega Lista« nisem prejel, prosim da se mi takoj doloži. Ivan Kovač, Škofja Loka št. 500.

Na to poštino prosto reklamacijo opozarjamo p. n. naročnike, ker se poslužujejo redno frankiranih kart in pisem, ter si ne pravljajo nepotrebne stroške.

Uprava »Trgovskega Lista«.

Ljubljana, dne 9. aprila.

Karl Habsburg se je o velikonočnih praznikih pojavil na Madžarskem in je hotel zasedeti prestol kronskega svetega Štefana. Ta dogodek ni prišel povsem nepričakovano, ker se je že teden dni pred ekskravljem povratkom šušljalo, da se pripravljajo za katoliško veliko noč veliki politični prevrati, ki bodo imeli globoke posledice tudi za Jugoslavijo. Tekom Habsburgovega bivanja na Madžarskem so naši časopisi prav različno komentirali obnašanje operetnega moža ter so nekatera glasila smatrala navedeni prevratni poskus za manj važen politični incident, ki ga je izvedel nerazsoden človek brez globokejšega preudarka. Nekateri časopisi so bili naravnost mnenja, da je nameravani prevrat po nepotrebnem našel toliko odmeva in so nekateri politične stranke iz njega v pretirani meri poskusile kovati politični kapital.

Sedaj, ko je nevarnost za nami in se je Karl Habsburg klavirno vrnil v neljubo prognanstvo, si hočemo njegovo politično avanturo in njeno politično zadje bližje ogledati. Kot je podoba, je vsa spletkarstva imela prav realno podlago, in je samo zasluga diplomacije nasledstvenih držav, ki si je bila venomer habsburške nevarnosti svesta, in pa slabega aranžmana, da ni uspela. Treba se je samo zamisliti v položaj nekdanjih ponosnih dežel ogrske krone, ki so v bivši monarhiji vodile skoro vso državno politiko in ki jih je trianonska mirovna pogodba korenito razmesarila, ko je ustvarila narodno pravičen položaj. Od takrat zori na Madžarskem ideja revanše. Po kratki boljševiški strahovladi so prevzeli vlado najbolj konzervativni elementi dežele, ki so jim vsa moderna gesla današnje dobe tuja in ki imajo venomer pred očmi restauracijo predvojne Madžarske. Ni seveda pri tem govora o pravi dinastični privrženosti do Habsburžanov, ker vemo iz zgodovine, kako se je tekom stoletij obnašalo ogrsko plemstvo napram svoji bivši dinastiji. Bilo je venomer najbolj revolucionarni element v deželi ter je habsburška dinastija morala venomer paktirati z njim, ker je izborna znalo čuvati in širiti svoje ustavne pravice. Tako smo doživeli, da se je pod Habsburžani baš na Ogr-

skem razvil krepak parlamentarizem, ki je bil kroni neprestano za petami ter ji pulil iz rok pravico za pravico. Medtem ko smo v bivši Avstriji živeli po milosti božji, so madžarski oligarhi živeli po svoji volji. Zaraditga je tudi nastala v bivši monarhiji politična premoč dežel ogrske krone. Ko sedaj naenkrat vidimo, kako se gnetejo okrog Karla Habsburga madžarski aristokratje ter mu poljubljajo roko, moramo imeti stari položaj pred očmi. Gre za ustvaritev predvojnih razmer, ko so širom ogrskih planjav in karpatskih gozdov milijoni slovaških, ruskih, rumunskih in jugoslovanskih kmetov in delavcev obdelovali veleposestva svojih grofov ter sekali zanje les. Gre za obnovitev najbolj reakcionarne države v Evropi, kjer bi pod habsburškim geslom zopet avladal srednjeveški fevdalizem. Verjamemo, da bi za tako početje bil Karl Habsburški kljub temu, da ga vsa politična madžarska javnost, ki zdaj pride v poštev, prav malo ceni ter njegov rod jako sovraži, dobrodošlo orodje.

V zadnjem letu smo doživeli oživitvenje male antante, ki jo je ustvarila predvsem ženjalnost čeho-slovaškega zunanega ministra dr. Beneša in ki v svojem političnem konceptu predvideva habsburško nevarnost. V rapalski pogodbi sta se Jugoslavija in Italija medsebojno obvezali, skupno zatirati prevratne poskuse prognane dinastije. Na drugi strani pa smo semtertja čitali o francoskih rojalističnih generalih ter o konferencah, ki so jih imeli Karlovi zaupniki v Parizu z izvestnimi osebnostmi. Marsikdo ni polagal prevelike važnosti na to tajno rovarjenje ter je habsburški strh omalovaževal. Kdor pa ve, kakšne izkušnje imajo narodi s prognanimi dinastijami, je moral v obilici drugih dnevnih dogodkov večkrat vzeti v pretres tudi Karlovo početje, in mislimo, da so imeli oni prav, ki so takoj ob vesti o Karlovem povratku na ves glas poudarili nevarnost in zahtevali energičnih korakov, da reakcionarni val ne pre-skoči naših mej in ne zanesse revolucije tudi k nam.

Že večkrat smo naglasili, da je treba naše narodno in državno edinstvo pravzaprav šele praktično udeležiti, in zdi se nam, da je argument nasprotnih krogov, da je to le gotovo

politično geslo, ker je Jugoslavija že itak ujedinjena, ter je le prazen strah, ako kdo vidi še razkrajalne nevarnosti. Temu nasproti moramo opozoriti na incident s Karlom Habsburgom, ki nam je posvetil za kulise živega državnega življenja, ki vsebuje toliko niti in spletk, da tisti, ki nismo naravnost pri viru, prav kanalu lahko zgubimo orientacijo ter krenemo blazno pota. Predvsem nam mora postati zavestno, da v svoji novi domovini živimo docela novo življenje, da je vsa pestra slika razvoja velikih dogodkov pomaknjena v ospredje, ter da s tem nismo dobili prilike, da vsak pojav presodimo po svojih predvojnih manirah in po naših tedanjih vidikih, ki so bili prav malo obsežni, ampak smo prevzeli dolžnost, da se malo bolj poglobimo v javne stvari ter jim skušamo dati tisti značaj, ki jim gre. Šele, ko se bo naši široki javnosti posrečilo, povzpeti se do globokejšega kritizma ter bo po njem začela tudi uravnavati svoje početje, bomo doživeli, da bo iz našega javnega življenja izginil mnogoteri dilantizem današnje dobe ter bomo z brati Srbi, ki že od nekdaj nosijo vso odgovornost velike državne politike, mogli uspešno konkurirati pri rešitvi vseh večjih javnih problemov.

Fr. Zelenik.

Trgovska gospodarska organizacija.

Ustanovitev naše narodne države nalaga naši uvozni in izvozni trgovini nove, drugačne in veliko večje naloge, kot jih je imela prej v tuji nam državi. S podporo te tuje nam države in razmer je bila večja in velika trgovina v rokah tujcev ter so oni preskrbovali naš uvoz in izvoz. To veliko in za naše narodno gospodarstvo, naš narodni in trgovski položaj prevažno nalogo mora prevzeti sedaj naša trgovina. Slovensko gospodarstvo pa je uvidelo, da ni posameznik samo gmotno preslab, nego so razmere take, da more le z združenimi gmotnimi in moralnimi silami prevzeti in izvrševati to nalogo.

Zato je po nalogu lanskoletnega trgovskega shoda v Ljubljani Zveza trgovskih gremijev in zadrug skupno s Trgovsko zadrugo r. z. v Ljubljani sklenila ustanovitev velike trgovske

Ivan Burger, usnjarski strokovnjak v ministrstvu za trgovino in industrijo:

Naša usnjarska industrija.

(Nadaljevanje.)

Svetovnega slovesa je naša kožuovina, posebno koža lisice in kune zlatice, kakor že omenja Brehm, ki pravi, da pride od vsakeletnih 1000 kož kune zlatice »kranjskega« blaga 300 kosov. Seve, da danes, kakor omenjeno, tudi Bosna, Makedonija in Črna gora mnogo kune. Ljubljanska sejma za kožuovino po treh kraljih in po sv. Jožefu sta znana in po slovesu za Londonom, Lipskim in Nižjim Novgorodom na četrtem mestu. Posebno semenj o sv. Jožefu, na katerega pride mnogo tujcev, največ iz Lipskega, bi se lahko zelo razširil in zaslovel, ako se privabi na njega prekupovalce iz Bosne, Srbije, Makedonije in Črne gore, ki danes utihotaplajo potom judov kožuovino čez Solun v Pariz in Ameriko. Da zaslovi ta ljubljanski semenj za kožuovino, je potreba, da se za to pobriga pokrajinska vlada v Ljubljani, ki naj deluje potom ministrstva najprej proti tihotapljenju blaga, ljubljanski magistrat, ki mora preskrbeti dobre pro-

store za zlagališče in avkcije in pa predvsem slov. lovsko društvo, kateremu naj bi bila skrb za pravilno sortacijo in razsodnike na sejm. Akoravno dobi Slovenija naravnost ogromne vsote za kožuovino, se žalibog ne ravna z isto tako, kakor bi bilo treba (glej moj spis v »Lovcu« VI, št. 9—10!), ker se ni nihče brigal niti za cene kož, niti za avkcije ob sejmih. Vendar je začela poslovati sedaj vnovčevalnica kož slov. lov. društva. Pomislimo to, da so ljubljanski sejmi že poznani in uvedeni, da ne bi prodajali samo »kranjske robe«, nego mnogoštevilnejšo jugoslovansko kožuovino, ki bi privabila polno tujcev v deželo. Žalostno je tudi to, da so nam do malega vsi krznarji, nekdanji znani daleč naokoli, skoro izumrli; oni niso izdelovali samo kož za krzno, temveč tudi jerhovino (Sämischleder) od srnove, jelenove kože in kože divje koze. Koliko ovčnin in kozin so isti v te svrhe kupili v Trstu in Karlovcu, koliko irhovine je odšlo samo iz Ribnice na Dunaj! Pesnik Vodnik omenja 26 krznarjev v Ribnici. Niti eden od mladih ljudi se ni hotel učiti tako potrebne obrti, ker je odšlo vse na bolj lahke službe na pr. na železnico, obrt pa je izumirala, deloma tudi zato, ker so

se opustile jerhaste hlače in deloma v najnovejšem času uvele kromično izdelane. Račnajmo razun tega še denar, ki se izmeče za boe, mufe, ovratnike, podstave, katerega bi mogli za služiti domači obrtniki! Še celo polhove kožice, katerih se dobi v ugodnih letih na stotisoče, prodamo izven dežele sirove. Nekdaj so se iste izdelovale na pr. na Igu, Ložu, Dobropoljah, posebno v Ribnici ter se šivale na roke. Take table je pošiljal rajni Pauzar iz Ribnice na Češko. To-liko pa lahko omenim na članek v »Jutru« začetkom nov. 1920. l., da ni vzrok zmanjšanja števila polhov njihova kožica, temveč to, ker se vse bolj in bolj trebijo gozdovi starih bukovih panjev. Polhar ne lovi polh niti zaradi mesa, niti zaradi kože, temveč samo zaradi zabave in pomenka v prijetni družbi ob ognju v romantičnem jesenskem gozdu, ki se slači za zimsko spanje. Polhi se prikažejo v večjem številu le, kadar ob-rodi bukov žir, njegova glavna hrana, to je na 7—10 in več let. Tistega leta imajo večkrat mlade, drugače samo enkrat in pridejo na komplekse, kjer je obrodil žir, iz daljnih krajev, ki so slabo obrodili. Spomladi l. 1919 sem dobil na svojih potovanjih po Kočevarjih prekupe kožuovine iz

Nemčije, ki je 3 tedne prej prosil vso župane, da razglase dan prihoda in cene, po katerih se bodo kožice prodajale. Lep migljaj za nas!

Po jugoslovanskem kompasu bi imela Slovenija brez Koroške l. 1910 goved 621.000, prašičev 550.000, konj 59.000, ovac 48.000 in 12.000 koz. Težka je kalkulacija o prihodih sirove kože v zemlji sami. Ako vzamem število goveda iz prej omenjenega kompasa in si mislim, da se je od tega poklalo 30 odstotkov, kar bi značilo 180.000 kož in sicer polovica govejih in polovica telečjih, lahko sprevidimo, da so bile naše usnjarske tovarne razven za svinjine navezane na import sirove kože. Posebno pa jim manjka sedaj po vojni kož, ker so se one v vojni sila razvile radi dobavljanja izdelkov za erar, a število živine se je strašno znižalo za časa vojne. Da ni sedaj toliko kož, je vzrok tudi ta, ker goji danes kmet skoro vsako tele, da si popravi stanje živne, deloma zaradi nizkih cen iste, predvsem pa, ker ne potrebuje slabega denarja.

Kapaciteta naših slovenskih usnjaren (tovaren) je letno: 400.000 govejih, 200.000 telečjih, 200.000 ovčjih in kozjih, 140.000 svinjskih, 30.000 konjskih kož in 100.000 kipsov (Kal-

organizacije, ki bi prevzela posle, katere so do sedaj izvrševali za nas tuje. Organizacija hoče s svojimi velikimi gnotnimi in materialnimi sredstvi iz tujke, nam naravno sovražne inozemske uvoznike, izvoznike, prekupe in njihov neopravičen posredovalni zaslužek, da bo naš trgovec lahko cenejše si nabavljaj potreben blago in dražje plačeval izdelke našemu poljedelcu in proizvajalcu.

Naš trgovec mora vpoštovati, da leži dobiček in konkurenčna sposobnost v nakupu.

Od Zveze gremijev in Trgovske

zadruga sestavljeni odbor je dosegel dovoljenje za ustanovitev delniške družbe in daje sedaj glasom oglasa na zadnji strani te številke v podpis delnice Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani.

Komur je mar lastna gnotna korist, naša gospodarska neodvisnost od inozemske, nam tuje in narodno sovražne posredovalne trgovine, ta bo pristopil kot delničar k ti družbi, za koje uspevanje so dani vsi pogoji.

Ustanovitev te družbe bo pozdravil posebno trgovec, kateremu preti kak konzum uničiti obstoj.

Gospodarska statistika Slovenije in ostalih pokrajin.

Prometno ministrstvo je izdelalo k osnovi investicijskega programa za razširjenje in dopolnitev železniške mreže kratek pregled gospodarske statistike naše kraljevine.

Iz tega izkaza navajamo nekatere podatke o Sloveniji.

Skupen uvoz kranjskega dela Slo-

venije je proračunan na 50.700 ton in izvoz na 356.800 ton, uvoz štajerskega dela 82.500 ton in izvoz 629.900 ton. To pomeni z drugimi besedami povprečni uvoz blaga na Kranjskem 17 vagonov dnevno in na Štajerskem pa 27 1/2 vagonov in pri izvozu na Kranjskem 119 vagonov in na Štajerskem 210 vagonov. Te številke pomenijo promet iz Kranjske in Štajerske z ostalimi pokrajinami države in inozemstvom.

Navedene množine se delijo na sledeče predmete:

		Produkcija	Konzum	Uvoz	Izvoz
				v tonah	
Žito	Kranjsko	74.000	90.000	16.000	—
"	Štajersko	76.000	100.000	24.000	—
koruza	Kranjsko	20.000	23.000	3.000	—
"	Štajersko	25.000	25.000	—	—
krompir	Kranjsko	200.000	140.000	—	60.000
"	Štajersko	80.000	100.000	20.000	—
krmivo	Kranjsko	675.000	675.000	—	—
"	Štajersko	493.000	493.000	—	—
sadje	Kranjsko	30.000	25.000	—	5.000
"	Štajersko	60.000	40.000	—	20.000
				v hektolitrih	
vino	Kranjsko	200.000	140.000	—	60.000
"	Štajersko	400.000	150.000	—	250.000
				v komadih	
goveja živina	Kranjsko	—	—	—	10.000
"	Štajersko	—	—	—	8.000
svinje	Kranjsko	—	—	—	—
"	Štajersko	—	—	—	10.000
				v tonah	
premog	Kranjsko	320.000	200.000	—	120.000
"	Štajersko	700.000	200.000	—	500.000
				v m ³	
les	Kranjsko	750.000	500.000	—	250.000
"	Štajersko	600.000	500.000	—	100.000
				v tonah	
sol	Kranjsko	—	6.500	6.500	—
"	Štajersko	—	7.000	7.000	—
sladkor	Kranjsko	—	5.000	5.000	—
"	Štajersko	—	6.000	6.000	—
manufaktura	Kranjsko	—	—	3.000	—
"	Štajersko	—	—	4.000	—
kovinski izdelki	Kranjsko	—	—	6.000	2.000
"	Štajersko	—	—	7.000	5.000
kemični izdelki	Kranjsko	—	—	3.000	—
"	Štajersko	—	—	4.000	—
papirni in usnjarski izd.	Kranjsko	—	—	1.500	—
"	Štajersko	—	—	1.500	500
kolonijalno blago	Kranjsko	—	—	2.000	—
"	Štajersko	—	—	3.000	—
steklarski izdelki	Kranjsko	—	—	2.000	25.000
"	Štajersko	—	—	2.000	32.000

kuta-kož). Kapaciteta srednjih in malih sloj. usnjarev pa je: 100.000 govejih, 50.000 telečjih, 30.000 ovčjih in kozjih, 30.000 svinjskih kož in zopet 100.000 kipsov, ker so baš ti usnjari pred vojno izdelovali mnogo tega blaga, kakor mi je znano iz lastne skušnje. Ker ne dobijo sedaj tovarne toliko kož, padla je njihova izdelava na 20 odstotkov kapacitete in grozi uničiti našo najboljšo eksportno obrt. Slov. usnjarski tovarnarji so hoteli nadokladiti ta manko sir. goveje kože s tem, da bi bili začeli predelovati kože od drobnice, katerih je polna Jugoslavija, kar bi bilo hvalevredno. Iz tega vzroka so zaprosili preko trg. in obrt. zbornice v Ljubljani (št. 5533 od 23. sept. 1919), da se pod nobenimi pogoji ne dovoli izvoza sirove kože od drobnice, ker se upotrebi v usnjarske svrhe letno 3.500.000 do 4.000.000 takih kož. Ministrstvo trg. in industrije jim je šlo v tem oziru na roke in postavilo veliko carino na izvoz teh kož. Ker pa se ne more izvesti v kratkem času preobražanja ene tvornice za izdelavo druge vrste kože, ker so dosedanji stroji premočni za izdelavo malih tankih kož, ki potrebujejo svoje specialne stroje in drugi način strojenja, katerega pa, skoro bi rekel. tovarnarji malo

poznajo ali pa se boje uvesti novo kožo, je zaostala v zemlji velikanska množina sirove kože drobnice.

20 sloj. usnjarskih tovarnen — vzeli sem samo one, ki imajo več kot deset delavcev in več kot 10 pogonskih sil — imajo skupno 606 vodnih in ca. 2300 drugih pogonskih sil. V njih je zaposlenih 1450 delavcev in 50 tehničnega osebja. Oni potrebujejo na leto 320 q olja za mazanje strojev in 4800 q različne masti za kože. Zaradi masti se lahko reče, da nam ne zadostuje niti loj, katerega se dobi v Sloveniji. Istega potrebuje naša industrija 40 odstotkov od masti, to je ca. 2000 q. V tem pogledu bi bilo dobro, da se obrnejo slov. usnjari v Srbijo, ki je izvozila l. 1911 217.391 kilogramov, l. 1912 pa 197.931 kg loja. Ribjo mast (ribico), naj bo tran ali pa degrass, moramo uvažati iz Skandinavske preko Trsta in Hamburga. Parafin, vazelin in druga mineralna olja se upotrebljavajo zelo malo — nekaj več za časa vojne, ker se ni lovilo zaradi nevarnosti min rib v Severnem morju; ta olja se ne umilijo (sind unverseilbar) in se jih mora znati pravilno mešati z drugimi vegetabilnimi. (Dalje prihodnj.)

pivo	Kranjsko	100.000	55.000	—	45.000
"	Štajersko	200.000	160.000	10.000	50.000
žganje	Kranjsko	2.000	9.000	7.000	—
"	Štajersko	—	10.000	10.000	—

Navedeni podatki se z našimi normalnimi kalkulacijami v mnogem ne ujemajo. Ker pa ministrstvo ni navedlo ne virov in tudi ne leta, v katerem je bila ta statistika sestavljena, nam kontrola ni mogoča. Obe leti 1919 in 1920 je smatrati v prometu oziroma glede uvoza in izvoza za popolnoma abnormalni, ker je bil promet v letu 1919 s Hrvaško po cele mesece ustavljen, z Italijo in Madžarsko zaprt in le po južni železnici z Avstrijo odprt. V letu 1920 pa so bile velike ovire prepoved uvoza od marca do novembra, prepoved izvoza pol meseca v marcu, železničarska stavka v aprilu in premogarska v decembru.

Vendar se nam zdi, da je tudi v statistiki produkcije in konzuma napra-

vilo ministrstvo nekoliko napak. Tako je na primer izvoz krompirja iz Kranjske absolutno previsoko vzet, produkcija piva na Štajerskem dvakrat previsoko, enako poraba lesa za domače potrebe s 100.000 vagoni.

Kljub temu pozdravljamo z veseljem ta sicer nepopolni osnutek gospodarske statistike in želimo le, da bi naše strokovne korporacije, predvsem kmetijska družba, trgovska zbornica in Zveza industrijcev dopolnile in popravile ta rudimentarni poskus, da bi imeli drugo leto že dovršenejšo prometno in produkcijsko statistiko, katero za našo gospodarsko orijentacijo nujno potrebujemo.

Za ostale pokrajine je izkazan sledeč promet:

	Število prebivalstva	Uvoz ton	Izvoz ton
Srbija	2.854.000	252.800	509.500
Bosna in Hercegovina	1.899.000	329.300	966.400
Hrvaška in Slavonija	2.619.000	404.500	596.000
Dalmacija	618.000	393.500	127.200
Vojvodina	1.609.000	1.193.100	1.459.000
Stara Srbija in Makedonija	1.425.000	316.000	111.000
Črna gora	450.000	67.100	4.500
Skupno s Slovenijo	12.543.000	3.162.900	4.799.400

Po tej sestavi so prometno pasivne samo Dalmacija z 265.000 tonami, Makedonija z 200.000 tonami in Črna gora z ca. 60.000 tonami.

Za razvito in produktivno Vojvodino stoji na drugem mestu dežela največje boččnosti v naši državi, namreč Bosna in Hercegovina. Njeni speči zakladi lesa, železa in premoga bodo z dograditvijo železniških zvez spremenile celo gospodarsko konstelacijo naše države. Na tretjem mestu stoji Slovenija, za njo pride

Srbija, ki predstavlja v izvozu povprečno šele polovico svoje predvojne kapacitete. Tudi Srbija bo z dograditvijo Niško-Knjaževaške proge in s povečanjem stanja živine v najkrajšem času zelo napredovala.

Problem pasivnosti Dalmacije, Makedonije in Črne gore je v ozki zvezi s prometno politiko. Nedvomno bodo nove železniške zveze zboljšale dosedanji položaj in prinesle v deželo nove vire dohodkov in novo podjetnost.

Izvoz in uvoz.

Obratne veterinarske postaje. Ker je carinarnica iz Borovnice premeščena v obmejni kraj Rakek in ker je treba tudi preko Jesenice in Dravograda omogočiti izvoz in uvoz živali in živalskih sirovin, je odredil gospod. minister za kmetijstvo in vode dne 20. marca 1921, VI. br. 1621, da se premešča obmejna veterinarska postaja iz Borovnice v Rakek in da se uvrščata Jesenice in Dravograd v obmejne veterinarske postaje. Za izvrševanje veterinarskih poslov na teh postajah poleg redne službe so začasno določeni: za Rakek državni živinozdravnik Stanko Arko iz Cerknice namesto vspega državnega živinozdravnika Pravdoslava Reberka iz Ljubljane; za Jesenice: višji živinozdravnik Josip Rihar iz Radovljice; za Dravograd: državni živinozdravnik Pavel Kolenc iz Istote.

Francija je prepovedala uvoz mesa in kož. Francoska vlada je potrdila prepoved uvoza svežega mesa in svežih kož iz Jugoslavije, Poljske, Bolgarije, Grške in evropske Turčije.

K uvozu svinčnikov. S 7. marcem t. l. je znižana v Čehoslovaški izvozna carina na »Kohinore« svinčnike od 2 odstotkov na 1 odstotek fakture, na navadne svinčnike pa od 2 odstotkov na pol odstotka.

Madžarska, inozemska trgovina. Po poročilu statističnega urada je uvozila Madžarska v prvi polovici leta 1920 2.300.000 q blaga. Iz Čehoslov. 300.000 q, iz Nemčije 300.000, okrog 700.000 q iz Avstrije, ostalo pa iz Švice, Italije in drugih držav. Iz Čehoslovaške je Madžarska dobivala papir, sladkor, steklo in železo, iz Nemčije sol za kuho, semena in železne izdelke, iz Avstrije pa volneno in bombažno blago, stroje, kemikalije in kolonijalno blago. Izvoz je znašal 2.600.000 q, 80 odstotkov od tega je šlo v Avstrijo, med drugim posebno mnogo vina, zelenjave in sadja, v Čehoslovaško in Nemčijo večje količine surovih koz, mineralnih vod in cementa, v Italijo staro železo in pohištvo, v Švico in Holandijo pa cement.

Uvoz v Nemčijo. Nemčija je dovolila uvoz nepredelane volne in odpadkov platna, sukna in svile.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

Ukinjenje maksimalnih cen za meso. Ljubljansko mesno tržno nadzorstvo

je ukinilo maksimalne cene za goveje meso.

Zakaj se hoče raztegniti srbski zakon glede monopola soli tudi na naše kraje? Te dni je v monopolski upravi v Beogradu zopet prišlo na tapet vprašanje o monopolu soli, ki naj bi se raztegnil tudi na naše kraje. To vprašanje je bilo, kakor znano, že lansko leto v finančnem odboru na dnevnem redu, vendar se je takrat večina izjavila proti monopolu soli s predlogom, da naj država pobira monopolno takso, prodajo pa prepusti trgovcem. To pot vprašanje monopola še ni rešeno, vendar moremo upati, da se tozadevni zakon, ki bi cene temu predmetu brezdvomno zvišal, ne bo razširil. Lansko leto je bil monopol soli morebiti načelno vprašanje, letos pa vidimo za njim 3000 vagonov soli, katere je monopolna uprava kupila po prav neugodni ceni v Nemčiji, franko Passau. Ker je navedena uprava plačala za 100 kg soli 29 dinarjev, ki pa se lahko dobi brez carine in trošarine po 20 dinarjev, je razumljivo, da hoče uprava nekaj ukreniti, da se izogne ogromni izgubi, ki bi znašala pri celi količini okrog tri milijone dinarjev, nerazumljivo je le, da išče uprava ovce, ki naj se postrežejo med konsumentii, mesto med onimi, ki sklepajo neugodne kupčije. Trgovina brez rizika bi bila blažena stvar!

Več konferene zaradi prepovedi žita in krme so imeli zagrebški gospodarski krogi, posebno trgovci z žitom v Zagrebu. Protestirali so zlasti proti prepovedi izvoza koruze, katere je po njihovih podatkih v državi itak toliko, da guije po skladiščih, ker ovirajo njen izvoz vedno razne prepovedi. Sklicevalo se je tudi na to, da koruza letos sploh še ni vsejana in da na pridelek koruze suša tudi ne more še imeti nobenega vpliva. Trgovci so poslali finančnemu ministru in generalni direkciji carin brzojavko, ki zahteva takojšen preklie prepovedi izvoza koruze.

Cena moki. Amerikanska moka št. 0 stane v Trstu K 13.50 do 14.50, medtem ko stane naša moka v Vojvodini čez 15 kron po kg. Pod takimi pogoji je izvoz naše moke nemogoč, ker naši pridelki ne morejo konkurirati z ameriškimi.

Nemški trgovci zahtevajo presto trgovino z žitom. Glavni konzularni odbor nemških trgovcev in industrijcev je sklenil, da se naj zahteva ukinjenje državnega, vezanega gospodarstva z žitom, ker bi bilo to edino sredstvo za povzdigo lastne poljedelske produkcije in edino jamstvo za zadostno prehrano prebivalstva.

Industrija.

Čisti dobiček papirnice Vevče, Goričane in Medvode je znašal v l. 1920. 7 in pol milijonov kron. Od tega dobička se je določilo za podporni fond delavstva 750.000 K, uradništva pa 250.000 K.

Likvidacija »Uzorne pivnice«. Prva hrvatska delniška družba za izdelovanje šampanjca in promet domačih vin je končala svojo likvidacijo z izgubo K 407.135.11. Glavnica je znašala 400.000 kron.

Stavka v angleških premogovnikih, ki je izbruhnila pred par dnevi, se ne prestanto širi. Na vseh krajih so razobešeni pozivi, ki objavljajo dolžnost, da se vsi rudarji pridružijo stavkujočim. Dobre volje so rudarji izgnali iz jam, demonstracije nosijo že revolucionarni karakter. Na vpostavitve dela v premogokopih v kratkem času se ne more upati.

Obri.

Stavka krojaških pomočnikov v Zagrebu. V desetih zagrebskih krojaških delavnicah so pomočniki zapustili delo ter poslali svojim delodajalcem memorandum, v katerem zahtevajo 40 odstotno povišanje plač, ki so znašale do sedaj tedensko 510—638 K. Z ozirom na težko krizo, ki vlada v krojaški stroki radi konkurence uvoženih, gotovih oblek, mojstri niso mogli ugoditi zahtevam svojih delojemalcev ter so sklenili, da odpuste v soboto, 9. t. m. vse one pomočnike, ki se ne vrnejo do navedenega dneva na delo ali pa podpirajo zahteve stavkujočih s pasivno resistenco, iz službe.

Denarstvo.

Stari drobiž iz nikla. Ker se zopet ponavljajo nesoglasja radi starega drobiža iz nikla, opozarjamo naše čitatelje na naredbo z dne 27. marca preteklega leta pod št. 7218, ki daje temu drobižu dinarsko vrednost, to je 20 vin. komad velja 20 par ali 80 vinarjev, 10 vin. komad pa 10 par ali 40 vinarjev.

Izmenjava perperja. Ministriški svet je sklenil izmenjavo perperja za dinar v relaciji 1 : 4.

Dogovor države z Narodno Banko. Med vlado in Narodno Banko je prišlo glede izpremembe zakonov o Narodni Banki do zaključka. Spremembe ni mnogo. Manj važne so one, o izključni pravici do imena »Narodna Banka«, katerega sme nositi le Narodna Banka Srbije, Hrvatov in Slovencev, o knjigovodstvu in ustanovitvi podružnic. Važno je, da se dovoljuje državi pod imenom obrtni kapital K 1.000.000.000 v višini 1 milijarde dinarjev z 1 odstotkom obresti, med tem ko je znašal ta kredit po dosedanjih zakonih 150 milijonov z isto višino obresti. To posojilo se bo porabilo za ustanovitev nove agrarne banke, za gradbo železnice in popravilo prog, za podpiranje trgovine, industrije in obrti, za posojila invalidom, v svrhu izvrševanja njihovega poklica itd. Spremenjena so tudi določila glede vplačevanja novih emisij delnic toliko, da se ne bo zahtevalo kovanega zlata, marveč le za vsakeh 20 zlatih dinarjev 80 dinarjev v srebru. Država participira na bančnem dobičku s 60 odstotki, (dosedaj je participirala le s 50 odstotki, delničarji pa s 40 odstotki). To so glavne spremembe, katere ste prebrali država in Narodna Banka in, ki bodo predložene rednemu zboru v rešenju.

Dobiček Narodne Banke v preteklem letu je znašal 3.556.849,37 din. V prometu je bilo dinarskih novčanic za 688.830.310 din., kronsko-dinarskih novčanic za 2 milijardi 661.241.400 dinarjev, skupaj za 3.340.127.710 dinarjev.

Banke v Čehoslovaški pričakujejo gospodarsko krizo. Iz tega vzroka se v Čehoslovaški dobi jako težko od bank kreditov, posebno za nova podjetja, ker hočejo biti češke banke pripravljene za večjimi zalozami denarja na gospodarsko krizo, ki se razširja od zapada proti vzhodu, da odvrnejo katastrofo, ki grozi posebno industrijskim državam.

Prva hrvatska štedionica v Zagrebu. Dne 2. aprila t. l. se je vršil 74. redni občni zbor tega zavoda. Iz poročila ravnateljstva je razvidno, da se je v velikim razvitkom trgovine, industrije in prometa v naši kraljevini enakomerno razvijalo tudi poslovanje Prve hrvatske štedionice. Vse poslovne pavnoge izkazujejo osobito zvišanje. Vloge so se skoraj podvojile in znašajo čez 960 milijonov kron, splošni promet pa čez 40 milijard kron. Z ozirom na iz-

premenjene prilike v naši kraljevini je sodelovala Prva hrvatska štedionica deloma sama, deloma pa v zvezi z drugimi denarnimi zavodi bilo pri ustanovitvi novih trgovskih, obrtnih in industrijskih podjetij, bilo pri prevzetju že delujočih, katere so se vsa lepo razvila. Skoraj vse podružnice poslovale so zelo uspešno, zlasti moramo omeniti podružnico v Beogradu. Iz bilance za poslovno leto 1920 je razvidno, da znašajo aktiva Prve hrvatske štedionice 1 milijardo in 820 milijonov kron (več za 854 milijonov), od tega pa gotovina v blagajnah in pri denarnih zavodih ter zaloga deviz in valut 224 milijonov (več za 85 milijonov), menična listnina 140 milijonov (več za 123 milijonov), predujmi na vrednostne papirje 249 milijonov (več za 106 milijonov), posojila na nepremičnine in komunalna posojila 42 milijonov (neizpremenjeno), lastne nepremičnine 19 milijonov (več za 9 milijonov), razni dolžniki 1 milijardo 12 milijonov (več za 531 milijonov), vrednostni papirji 131 milijonov (neizpremenjeno), in pasiva: delniška glavnica 60 milijonov kron (več 35 milijonov), rezervni zakladi 129 milijonov (več za 72 milijonov), vloge 962 milijonov (več za 400 milijonov), upniki v tekočih računih 595 milijonov (več za 317 milijonov), izdana zastavna pisma in komunalne zadolžnice v prometu 35 milijonov kron. Čisti dobiček (vštevši prenos iz preteklega leta v znesku K 1.058.000.—) znaša K 20.356.000.—. Občni zbor je na predlog ravnateljstva sklenil, da se od tega dobička, odštevši po pravilih določene tantijeme, izplača 22,5 odstotna dividenda t. j. K 13.500.000.—, vsled česar se bode od 5. aprila t. l. izplačevala dividenda K 450.— na celo delnico, K 112,50 na četrtino in K 45.— na desetino delnice. — Nadalje, da se dodeli penzijskemu fondu in rezervnim zakladom K 3.928.000.—, da se izloči v dobrodelne namene K 400.000.—, a ostalek, da se prenese na novi račun. Občni zbor je vzel na znanje poročila ter odobril bilanco in račun izgube in dobička ter podelil absolutorij ravnateljstvu in nadzorstvenemu svetu. Potem se je sklenil prenos 60 milijonov kron iz rezervnega zaklada na delniško glavnico, da se na ta način dovede v sklad delniška glavnica z rezervami tako, da bo delniška glavnica Prve hrvatske štedionice znašala sedaj 120 milijonov kron, rezervni zakladi pa 70 milijonov kron. Po provedbi tega prenosa 60 milijonov kron iz rezervnih zakladov na delniško glavnico dobi vsak posestnik ene cele delnice brezplačno eno novo delnico, odnosno za eno četrtino delnice eno novo četrtino in za eno desetino delnice eno novo desetino delnice, katere participirajo na dobičku od 1. januarja t. l. S tem v zvezi provedene so nekatere izpremembe pravil ter volitve v ravnateljstvu in nadzorstveni svet, nakar je bil občni zbor zaključen.

Carina.

Znižanje izvozne carine za lignit. Na seji finančno-ekonomskega komiteja je bilo sklenjeno, da se zniža izvozna carina lignita na pet dinarjev. To zato, ker je produkcija premoga tako narasla, da ga moremo izvažati.

Carinski formularji. Vsled uvedbe službenega carinenja prihajajo iz trgovskih interesov, da ne morejo dobiti predpisanih obrazcev za deklaracije, ker jih ni mogoče nikjer kupiti. Carinske agenture so že s 1. marcem prevzele vse razpoložljive carinske deklaracije in jih niso hotele prodati strankam. Trgovska zbornica je že svojčas prosila Gremij trgovcev v Ljubljani, da bi prevzel prodajo carinskih deklaracij, a ni nič pozitivnega ukrenil. Ker je carinarica v Ljubljani z dopisom z dne 21. marca t. l., št. 7372 sporočila zbornici, da bo prejela druge formulare deklaracij le do najpozneje 21. aprila t. l., je zbornica pozvala gremij, da organizira prodajo carinskih formularjev in razglasi v Trgovskem listu, kje bi se jih interese lahko nabavili.

Davki.

Izvozna carina v Rumuniji. Rumunska generalna direkcija carin je odredila sledečo izvozno carino: za vagon 10 met. ton semena za repo 6000 lej, ječmena 9000 lej, prosa 1500 lej, ržene moke 8000 lej. Za navadno milo znaša izvozna taksa 25 rum. par, za toaletno milo pa 1 lej po kg. Metalurški predmeti so vsake carine prosti.

Davki.

Plačevanje davka na poslovni promet od mlinarskega obrata. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani se je obrnila na delegacijo ministrstva financ za Slovenijo in Istro glede načina plačevanja davka na poslovni promet nekakega mlinarskega obrata in je v zadevi dobila rešitev, glasom katere spada dotični mlin po členu 3 točka 4 pravilnika o pobiranju davka na poslovni promet kot mlinarski obrat pod industrijska podjetja in mora kot tak voditi knjigo o prodaji blaga po členu 127 g. finančnega zakona za leto 1920-21 in po členu 19 omenjenega pravilnika. Na ta način ima plačati dotično podjetje davek na poslovni promet v izmeri 1 odstotka od vrednosti prodanih proizvodov in ne po členu 17 lit. a pravilnika kot obrat z življenjskimi potrebščinami v obliki 100 odstotnega pribitka k splošni pridobitni.

Promet.

Transport čebel s poštanim vlakom. Ker so čebele radi predolge vožnje v tovornih vlakih pogosto ušle, je minister za promet dovolil, da se čebele zamorejo prevažati s poštanimi vlaki.

Direktni vagon med Beogradom in Osijekom. Na prošnjo trgovsko-obrtniške zbornice v Osijeku, je odredil g. minister za promet, da vozi med Osijekom in Beogradom dnevno en direktni vagon I. in II. razreda, da se potnikom prihrani presedanje v Vinkovcih.

Alkohol in železničarji. Minister za zdravje izdeluje načrt zakona, kateri prepoveduje železničarjem uživanje alkohola v času izvrševanja službe. Prednost pri sprejemanju na železniško službo bodo imeli oni, ki dokažejo, da so člani kakšnega antialkoholnega društva.

Nemci ponujajo vagonce za vojno odškodnino. Nemška vlada je ponudila naši vladi na račun vojne odškodnine, ki jo ima dobiti Srbija, 85 kompletnih vlakov, t. j. 85 lokomotiv in 4250 vagonov. Če računamo, da ima vsak vlak eno lokomotivo in 50 vagonov. Naša vlada je to ponudbo načeloma sprejela, zaprosila pa je samo še entento za dovoljenje, oz. odobrenje te ponudbe.

Avtomobilna zveza Celje - Vojnik - Konjice. S sedežem v Vojniku se je osnovala avtomobilna družba, ki upelje redne avtomobilne vožnje med Celjem, Vojnikom in Konjicami. Družba ima dva avtomobila. Manjši bo vozil med Celjem in Dobro, večji pa po državni cesti iz Celja čez Vojnik v Konjice.

Pošne pristojbine za Reko. Trgovsko-obrtniška zbornica v Zagrebu poroča, da se za pisma, dopisnice, razglednice, tiskovine itd. naslovljene v Reko plačajo iste pristojbine kakor za inozemstvo. To velja do sklepa posebne pogodbe.

Telefonska zveza med Čehoslovaško in Trstom. Med Trstom, Gorico, Puljem in Prago ter drugimi čehoslovaškimi mesti je izpeljana proga. Razgovor, ki traja 3 minute, stane 6.30 fr., nujni razgovor pa trikrat toliko.

Uspeh ofertne licitacije železniških pragov, ki se je vršila 29. t. m. v Beogradu, je bil sledeč: Došlo je 33 ponudb. Nudeno je bilo 700.00 pragov po približno 35 din. za goliat-prag, 30 din. za normalni prag in 25 dinarjev za vicinalni prag. V ministrstvih se seuj razpravlja o ponudbah.

Kmetijstvo.

Zbor veleposestnikov o izvedbi agrarne reforme. V Somboru se je vršilo te dni zborovanje veleposestnikov iz Slavonije in Bačke, ki so razpravljali o izvedbi agrarne reforme. Vršilo se je tudi zborovanje sadilcev sladkorne pese zaradi določitve enotnih cen.

Konec nevarnosti za prihodnjo žetev. Ker prihajajo iz vseh delov naše države vesti, da je začelo deževati, smemo upati, da je nevarnost za prihodnjo žetev prešla in da bo prepoved izvoza živil in krme kmalu preklicana.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Ustanovitev čehoslovenske trgovske zbornice na Dunaju. Dne 30. januarja 1921 se je v prisotnosti poslanika čehoslovaške republike gospoda dr. Roberta Fliegerja in gospodarskega poročevalca g. inž. Prunba ustanovila na Dunaju čehoslovenska trgov. zbornica (Wien I., Herrengasse 12). V predsedništvo so bili izvoljeni sledeči:

gospodje: Josip Spitalsky, nadravnatelj Zivnostenske banke, podružnice na Dunaju, kot predsednik; g. Eduard Bloch, veletrgovec, kot I. podpredsednik; g. Rudolf Nečas, bravarški zavod, kot II. podpredsednik; g. Josip Gabriel, kot I. blagajnik; g. Jaroslav Macillis, ravnatelj, kot II. blagajnik; tajnikom je bil imenovan g. dr. J. O. Mericka. Trgovska in obrtniška zbornica objavlja to ustanovitev in pripominja, da bo navedena zbornica radevolje na vsako uslugo onim, ki so nakazani na trgovske zveze s čehoslovaško republiko.

Dobava, prodaja.

Prodaja lesa. V gozdih baronice M. H. Liechtenbergove v Mekinjah pri Kamniku se po ofertni licitaciji prodajo po snegu podrti in poškodovani mehak les, in sicer: partija I. približno 220 kubičnih metrov, partija II. približno 200, partija III. približno 140 kubičnih metrov. Prevladuje srednje močan les. Ponudbe za les na panju sprejema do dne 10. aprila 1921 graščinska uprava Habah, p. Trzin pri Ljubljani, kjer so tudi razvidni dotični pogoji.

Nabava drv za kurjavo. V pisarni intendature komande Dravske divizijske oblasti v poslopju društva »Kazino« se bo vršila prva ofertalna licitacija za nabavo in oddajo drv na dan 21. aprila t. l. pri komandi Mariborske polkovne okrožne komande v Mariboru dne 25. aprila t. l. in pri komandi Celjske polkovne okrožne komande v Celju dne 23. aprila t. l. Te ofertne licitacije za nabavo in oddajo 30.476 kubičnih metrov drv za kurjavo, se bodo vršile na podlagi predpisanih pogojev, kateri so na vpogled vsakega delavnika v pisarni intendature Komande Dravske divizijske oblasti v poslopju »Društva Kazino« I. nadstropje soba št. 3 in v pisarnah Polkovnih okrožnih komand v Mariboru in Celju. Drva se morajo oddajati po določenih količinah odkazanih in predpisanih terminov, kakor je to v pogojih določeno in te postavljena franko skladišče in sicer: V Ljubljani skupaj 13.487 kubičnih metrov drv. V Mariboru skupaj 10.187 kubičnih metrov drv za to garnizijo. V Celju skupaj 6802 kubična metra drv (od te količine odpade na okrožno komando Celje 4362 kubičnih metrov, a po zasebni offerti za garnizijo Ptuj 1710 kubičnih metrov in za garnizijo Slov. Bistrico 730 kubičnih metrov drv). Pravico do te ofertalne licitacije imajo v prvi vrsti podaniki Kraljestva Srbije, Hrvatov in Slovencev, kateri morajo položiti kavejico 10 odstotkov vrednosti celokupnega zneska, a drugi tuji podaniki morajo položiti 20 odstotkov kavejice od skupnega ofertalnega zneska. Offerte morajo biti poslane do navedenega dne do 11. ure odrejeni komisiji dotičnih komand, katere jih sprejmejo samo do navedenega roka. Offerte morajo biti v zapečatenem pismu, opremljene s predpisano kolektivno v znesku od 10 dinarjev. V vsakem ofertu mora ponujatelj izjaviti, da so mu pogoji poznani. Za vsako garnizijo mora biti posebna oferta. Na vsaki offerti mora biti označeno: Ponudba za nabavo in oddajo drv za dotično garnizijo, za katero ponujatelj offerira. Ponujatelj ostane v obveznosti z dotično komando takoj, a komanda z njim takrat, kadar je pogodba odobrena od strani gospoda Ministra Vojne in Mornarice.

Razno.

Zopet bojkot piva. Pred nekaj tedni smo poročali o bojkotu piva na Madžarskem, ki je bil naperjen od strani konzumentov proti visokim cenam piva, to pot pa bojkot še ni dosegel tako obširnih mej, ker se bojkotira le pivo sarajevske delniške pivovarne, ki je določila previsoke cene za pivo.

Na državni kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se priredita v aprilu sledeča tečaja. Od 13. do 15. aprila: trodnevni čebelarški in vrtnarski tečaj; od 26. do 30. aprila: petdnevni živinorejski, mlekarški in tečaj za pridelovanje krme. Prvi začne v sredo, dne 13. aprila točno ob 9. uri in se je priglasiti po dopisnici najkasneje do 9. aprila, drugi se začne dne 26. aprila točno ob 9. uri in se je priglasiti najkasneje do 20. aprila t. l. — Udeleženci tečajev dobe proti majhni odškodnini prenočišča v zavodu. Priglasiti se je za oba tečaja

pri ravnateljstvu državne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu.

Bagdadska železnica francoska. Po francosko-turškem dogovoru, ki je stopil pred par dnevi v veljavo, postane bagdadska železnica francoska lasti.

Službeni jezik v knjigovodstvu dela. družb. Minister za trgovino in industrijo je izdal odredbo, na podlagi katere morajo vse tuje delniške družbe, ki imajo pravico poslovanja na naših tleh, voditi svoje knjige na našem jeziku in v naši valuti.

Posledica visokih cen papirju se je pokazala v Zedinjenih Državah, kjer je bilo v teku treh mesecev ustavljenih 300 dnevnikov in 1200 tednikov. V Italiji so cene na papir 100 krat višje, kot so bile pred vojno, pri nas pa 70 krat.

Nabava prediva. V pisarni tehnične skladišča v Kragujevcu se razpisuje na 16. aprila t. l. nabava 10.000 kg kodelje. Pogoje se zamore zvedeti v navedeni pisarni. Kavičja 10 odstotkov. Začetek ob 11. uri.

Probuda. Društvo jugosl. umetnikov, industrijcev in trgovcev naznanja, da se vrši njegov Občni zbor dne 9. t. m. ob 18. uri na Tehniški srednji šoli v Ljubljani. Udeležniki občnega zbora si ogledajo razstavo risb, ki nam predočujejo slovenske stavbe v domačih slogih, pohištvo itd. ob 17. uri.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Teleče in svinjsko meso krije potrebo. Jajca K 1'60 do 1'80 komad. Jabolka K 10 do 11 za kg. Mleko K 6 liter. Moka K 17'50 prve vrste.

Italija. Krušna moka stane lir 108 do 110 po 100 kg, fina moka pa lir 146 do 148 po 100 kg.

Kolonijalno blago.

London. Sladkor: po cwt. West Indian crystal skladišče 62/6 bis —, Tate Brownish bis good coloury pieces 53/—, Lyles yellow crystals 63/—, Muscavadoes 50/— bis —, Tate castor 73/—, cubes no 173/—, crushed 69/6, fine granulated 69/—, white pieces 63/—, Lyles 68/6.

Poljski pridelki.

Vinkovci. 5./IV. t. l. Ker je izvoz žita prepovedan, moka pa se le sme izvažati se opazuje zvišanje cen pšenici, ki notira K 1030 do 1040. Popraševanje po pšenici je prenehalo, prenehala pa je tudi ponudba tega pridelka, za katerega ni določenih cen. Oves se kupuje za lokalno potrebo ter se plačuje po K 375 do 385. Špekulacija v kupčiji z moko narašča, ker se pri prepovedi izvoza žita sme izvažati.

Djakovo. 5. aprila t. l. Popraševanje po pšenici je posebno živahno. Mlini kupujejo vsako količino. Zadnji dež je nekoliko pomagal žitu, vendar nevarnost slabe letine na večjih krajih še ni prešla. Tendencia živahna.

Osljek. 2. t. m. Dovož ne odgovarja popraševanju pšenice, ki stane K 1040 do 1050, koruzo kupuje domači konzum in jo plačuje po K 440 do 445, oves se plačuje po K 380 do 385. Popraševanje po moki je veliko, ker mlini nimajo večjih zalog. Kritih vagonov za tovorjenje žita ni na razpolago.

Koža, usnje, krzno.

Madžarsko. Konec marca neizdelana: goveja v klavnici K 54 do 56, lahka koža K 60 do 62; izven klavnice v Budimpešti brez rogov in nog, srednje težka 85 K po kg, na deželi K 70 do 75. Telečja 100 K po kg, konjska 1800 do 1950 kos, kozja 250—280 po komadu.

Pariz. Izdelana koža: kg v frank. Podplatl močni 16—17, srednje močni 15—16, lahki 13—15.

Poljska. Krzno: kuna 8000 p. m komad, vidra 6500—6700 p. m.

Kovine.

London. Baker po toni: Standart cash 68'26 f. šterling, elektrolit 71'5 f. št. Kositar: cash skladišče 157'26 f. št. tromeseč. rok 160'1 f. št. Binjce: Foreign, near dates 19 f. št., angleški 20'5 f. št. Nikelj 200 f. št. Antimon: best brands 40 f. št. Kositarne plošče za Standard box, prompt franko postaja 26'6 f. št. Amonijev sulfat 24'11 f. št.

Hamburg. cink prompt 570 (590) M., april 550 (565), maj 535 (545). Svinec 470 (490), mehki svinec 435 (460), Kositar 50 (40'50), Baker, katode 15'75 (17'25), wlre 17 (17'75), rafinirani 16'75 (17'25), živo srebro 73 (77), Antimon 6 (6'75).

London. Kaučuk: po lb.: Para, Hard fine, skladišče N¹/₄ ol, Crepe 12¹/₂ ol.

*Ker nudi naš tist
najnižje cene*

*ne zamudite prilike in oglašajte
v našem listu!*

*Velika razširjenost lista v naši
državi in preko naših mej jamči
za največji uspeh.*

Angleški premog in angleški koks

za vsake vrste industrije, kakor za
plavže, plinarne itd., dobavlja tvrdka

Eugenio Chierini - Trst.

Izvozna dovoljenja laške države preskrbi
tvrdka sama.

Vsakovrstne

slamnike in klobuke

ima vedno veliko zalogo za gospode, dečke
in deklice ter posebno izbrano najnovejših
damskih modelov. **Franjo Cerar,** tovarna
slamnikov

Stob, pošta Domžale pri Ljubljani.

Različne torbice (cekarje), različna stojala za
cvetlice, predpražnike itd. — V popravila se
sprejemajo različni stari klobuki in slamniki
v Ljubljani pri trdku Kovačevič in Tršan,
Prešernova ul. 5 na dv., vsako sredo in soboto.

Cinkovo pločevino

in cinkov prah
po znižani ceni nudi

Državna cinkarna, Celje

I. SANDRIN, Ljubljana, Mestni trg 6

Velika zaloga vsakovrstnega

usnja, kož, podplatov, gonilnih jerme-
nov in boksa NA DEBELO.

Manufakturna trgovina
na drobno in debelo

J. KOSTEVC

Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufak-
turnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti
45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158,
134/134, 136/204, 170/246, 210/274,
235/300, 272/304. 19, 11—11

„ORIENT“

držba z o. z.

preje

Brata Eberl in Jančar & Co.
Ljubljana - Miklošičeva c. 4.

nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev,
lakov in steklarskega kleja. Velika za-
loga kemlčnih in rudniških barv, barv
za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh
potrebščin za slikarje in pleskarje.

Papir

uradni, trgovski, pismeni,
ovojni, svileni, prepisni,
ogljeni itd., pisarniške
in šolske potrebščine,
kuverte, vse vrste umetniške raz-
glednice kupite najceneje pri trdku

IVAN GAJŠEK

Papirna trgovina - Ljubljana
Sv. Petra c. 2, poleg Prometne banke.

Na drobno. Na debelo.

Priporoča se tvrdka

Josip Petelinc

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga
šivalnih strojev

Igel in posameznih delov za vse
sisteme šivalnih strojev in koles,
olje ter potrebščine za krojače,
šivilje, čevljarje in sedlarje ter
galanterijo na drobno in debelo.

Cene nizke! Postrežba točna!

Veletrgovina

A. Šarabon v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago
raznovrstno žganje

moko

in deželne pridelke
raznovrstno rudninsko

22, 10—10 vodo,

Lastna pražarna za kavo
in mlin za dišave
z električnim obratom.

Čeniki na razpolago.

Erjavec & Turk

PRI „ZLATI LOPATI“

trgovina z železnino
in cementom

Ljubljana, Valvazorjev trg 7

preje Hammerschmidt (Mühlseisen)
nasproti Križanske cerkve.

JOS. RAVNIKAR

Manufaktura.

LJUBLJANA, Dunajska cesta,
poleg Bavarskega dvora.

Ugodna prilika.

Zaradi preselitve nudim trgovcem razne šol-
ske, pisarniške in druge papirne potrebščine
po izdatno znižani ceni. Posebno velika za-
loga je pisarniškega papirja v mapah in ka-
setah, ter kuvertov razne velikosti.

Šolski zvezki, trgovske knjige in drugi pa-
pirni izdelki domačega izvora vedno v zalogi.

Vilko Weixl

knjigarna, veletrgovina papirja in
knjigoveška industrija
MARIBOR, Glavni trg 22.

Priporočam

šivalne stroje „Pfaff“

Šivanke za različne stroje.

„Puch“, „Waffenrad“ kolesa.

Gumiraztopilo in vse potrebščine
za kolasarje.

Gumi za cepljenje trt in druge
specijalne predmete.

Pojasnila in prospekte za večja
obrotna podjetja in šivalnice z mo-
tornim gonilom brezplačno.

IGN. VOK

Ljubljana, Sodna ul. 7.

Trgovcem popust.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. -- Rezervni zakladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Plinj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

PNEUMATIKAza kolosa in automobile
EN GROS - EN DETAIL.

Najceneje.

J. Gorec, Ljubljana

Gospodarska cesta št. 14.

Specerijska in deli-
katesna trgovina na
debelo**T. Mencinger**

Ljubljana

Resljeva cesta št. 3. — Sv.
Petra cesta št. 35.Zaloga: vin, salam,
likerjev, mineralnih
vod.

13, 20—20

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacev pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Ivan Jelačin

Ljubljana.

Veletgovina s specerijskim
in kolonijalnim blagom.

Točna in solidna postrežba.

Najceneje in dobro kupite
bencin
petrolej
strojno olje
tovot-mast
karbolinej
kolomazpri Dravogradski rafineriji mineralnega olja
MARIBOR.**VELETRGOVINA**
Gregorc & Verlič

Ljubljana

priporoča

špecerijsko, koloni-
jalno blago in vsako-
vrstno žganje.

Konkurenčne cene — točna postrežba!

Brzjavci: GRELIČ.

Telefon interurb. štev. 246.

Zahtevajte cenike!

Medić, Rakovec & Zankl,pri:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavci: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:**Angleški laki:**

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.

FINE COPAL VARNISH.

Fini kopalov lak

za znotraj.

SUPERFINE COPAL

BODY VARNISH.

Lak za kožije, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kožije, fini.

PALE FLATTING

VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING

VARNISH UNIVERSE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH SPRF.

Najfinjši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VARNISH.

Lak za kožijske stalke,

najfinjši.

Priznane najboljše in
zanesljive kakovosti:barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavce (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolinej,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

„MERAKL“.

Lak za pode.

„MERAKL“.

Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:**Angleški laki:**

JAPAN BLACK

VARNISH.

Lak za gvozdje, Japan.

FINE JAPAN BLACK

VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VARNISH

Japan. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK

VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl beli.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, radeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VARNISH WHITE.

Emajl beli, izredno fini.

Jadranska montanska
družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzjavci „Montana“

Import. Eksport.

Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste
kovin, rudnin
in kemikalij ter vse
industrijske izdelke, spa-
dajoče v rudarsko, fužinarsko in
kemijsko stroko.**Trgovci pozor!**DOSPELE SO staroznane
Zeilingerijske naravnosive**KOSE**v kranjskih, kočevskih in
hrvaških oblikah in druge
vsakovrstne železnine.Za cenj. naročila se priporoča
trrdka**Zalta & Žilič, Ljubljana**trgovina z železnino
Gospodarska cesta št. 10.**KASTELIC IN DRUG**

trgovina s papirjem na veliko

LJUBLJANA

Miklošičeva cesta štev. 6/1.

priporoča od svoje zaloge:

Trgovski, fini in srednje fini
pisarniški, dokumentni in
srednje fini koncept, barvan
(Kouleur) in tiskovni papir,
karton za dopisnice, pivnik.
Celulozni, mavna (za mast)
in navadni omočni papir. Pi-
semski papir v kartonih in
mapah, ter zavitke. Lepenke
belo in rjavbo.**I. C. MAYER**
LJUBLJANA**MANUFAKTURA**

62, 10—10

EN GROS

EN DETAIL

Underwoodnajboljši ameriški pisalni stroj
sedanjosti**Opalograph**

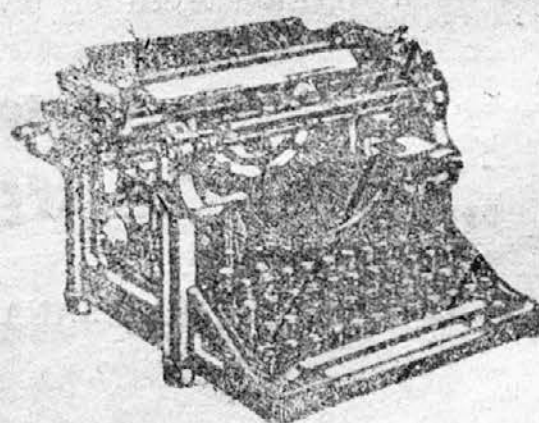
razmnoževalni aparat,

razmnožuje strojno in ročno pisavo potom neizbrljive steklene plošče.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo: 15, 20—20

The Rex Co. Ljubljana, Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica vseh pisalnih strojev.

POZIV

na podpisovanje delnic!

Da se osvobodimo inozemske uvozne, izvozne in posredovalne trgovine in tujih uvoznikov, izvoznikov in posredovalcev ter njihovega nepotrebnega dela in zaslužka, si ustanovimo

lastno veliko nakupovalno družbo

Slovensko trgovsko delniško družbo

v Ljubljani

katera bo s svojimi velikimi gmotnimi in duševnimi sredstvi v stanu nam preskrbovati vse blago po prvotnih cenah naravnost iz prvih virov in prodajati pridelke in izdelke našega poljedelca in proizvajalca naravnost inozemski veletrgovini in konzumentu.

Na podlagi odobrenja ministra za trgovino in industrijo z dne 4. februarja 1921, št. 499, konces. listina od dela ministr. za trgovino in industrijo v Ljubljani z dne 31. marca 1921, št. 2309 se daje v podpis

5 milijonov kron delniške glavnice
razdeljene v 12.500 na prinosca se glasečih delnic po 400 K.

Prijave sprejemajo: Trgovska zadruga r. z. v Ljubljani, vsi Trgovski gremiji in zadruga v Sloveniji, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Jadranska banka v Ljubljani, Slovenska eskomptna banka v Ljubljani in vse njih podružnice.

Podpisovanje se vrši do 20. aprila 1921

ter se bodo izdajale delnice v izvodih po 1, 5 in 25 delnic skupaj.

Znesek delnic po 400 K za kos in za kritje raznih stroškov pri izdaji delnic po 40 K na vsako delnico je takoj plačati pri podpisnem mestu oziroma nakazati Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Odbor ima pravico svobodno odločati o dodelitvi delnic.

Opozarjamo podpisovalce, da vsak jamči le z zneskom delnice ter ni nikakega nadaljnjega jamstva zvezanega s podpisom delnic pri delniški družbi.

Komur je mar lastna gmotna korist, naša gospodarska neodvisnost od inozemske, nam tuje posredovalne trgovine, bo pristopil kot delničar k naši družbi, za koje uspevanje so dani vsi pogoji.

Upoštevajte, da more le velika in gmotno močna organizacija kupovati naravnost iz prvih virov brez tujih posredovalcev in njihovega zaslužka.

Upoštevajte, da leži prvi in glavni dobiček trgovca v nakupu. Le ugodni nakup omogoča konkurenco v prodaji.

Podpisujte torej delnice naše
„Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani“.

LJUBLJANA, dne 7. aprila 1921.

Za pripravljalni odbor:

Ludovik Smole l. r.,
trgovec v Sevnici.

Trgovska zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani
Viktor Meden l. r. **Fran Zebal** l. r.
trgovca v Ljubljani.

Ivan Kostevc l. r.,
trgovec v Ljubljani.